

Φροντιστήριο 5

Υπολογισμός Πιθανοτήτων με χρήση της αθροιστικής συνάρτησης πιθανότητας (F)

Ο ορισμός της F είναι

- $F(x) := P(-\infty, x]$

Επιπλέον η F έχει την ακόλουθη ιδιότητα

- $\lim_{y \rightarrow x^-} F(y) = F(x)$

Απο τα παραπάνω προκύπτει ότι (γιατι ;)

- $P(\{x\}) = F(x) - \lim_{y \rightarrow x^-} F(y)$
- $P(\alpha, \beta] = F(\beta) - F(\alpha)$
- $P(\alpha, \beta) = \lim_{x \rightarrow \beta^-} F(x) - F(\alpha)$
- $P[\alpha, \beta] = F(\beta) - \lim_{x \rightarrow \alpha^-} F(x)$
- $P[\alpha, \beta) = \lim_{x \rightarrow \beta^-} F(x) - \lim_{x \rightarrow \alpha^-} F(x)$

Όταν τα α, β είναι σημεία συνέχειας, τότε

$$P(\alpha, \beta] = P(\alpha, \beta) = P[\alpha, \beta] = P[\alpha, \beta) = F(\beta) - F(\alpha)$$

Πόρισματα

1. Η F συνεχής στο x αν $P(\{x\})=0$
(Η F ασυνεχής στο x αν $P(\{x\}) \neq 0$)
2. Αν P διακριτή τότε F ασυνεχής στο x αν $x \in \text{supp } P$

Άσκηση 1

Δίνεται η

$$f(x) = \begin{cases} 0 & , x < 1 \\ \frac{1}{x^2} & , x \geq 1 \end{cases}$$

- 1) Να δειχθεί ότι η παραπάνω είναι συνάρτηση πυκνότητας
- 2) Να υπολογισθεί η $P(x \leq 4)$
- 3) Να βρεθεί η αθροιστική συνάρτηση

Απάντηση

1) Θα πρέπει $f(x) \geq 0, \forall x$ και $\int_{-\infty}^{+\infty} f(x) dx = 1$

Έχουμε πως :

$$\int_{-\infty}^{+\infty} f(x) dx = \int_{-\infty}^1 f(x) dx + \int_1^{+\infty} f(x) dx = 0 + \int_1^{+\infty} \frac{1}{x^2} dx = \left[-\frac{1}{x} \right]_1^{+\infty} = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{x} \right) + \frac{1}{1} = 1$$

και

$$f(x) \geq 0, \forall x$$

2) Γνωρίζουμε πως :

$$P([\alpha, \beta]) = \int_{\alpha}^{\beta} f(x) dx$$

Άρα :

$$P([X \leq 4]) = P((-\infty, 4]) = \int_{-\infty}^4 f(x) dx = \int_{-\infty}^1 f(x) dx + \int_1^4 f(x) dx = 0 + \int_1^4 \frac{1}{x^2} dx = \left[-\frac{1}{x} \right]_1^4 = -\frac{1}{4} + 1 = \frac{3}{4}$$

3) Γνωρίζουμε πως :

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(z) dz$$

Διακρίνουμε περιπτώσεις :

$$\text{Αν } x < 1, F(x) = \int_{-\infty}^x f(z) dz = \int_{-\infty}^x 0 dz = 0$$

$$\text{Αν } x \geq 1, F(x) = \int_{-\infty}^x f(z) dz = \int_{-\infty}^1 f(z) dz + \int_1^x f(z) dz = 0 + \left[-\frac{1}{z} \right]_1^x = -\frac{1}{x} + \frac{1}{1} = 1 - \frac{1}{x}$$

Συνεπώς :

$$F(x) = \begin{cases} 0 & , x < 1 \\ 1 - \frac{1}{x} & , x \geq 1 \end{cases}$$

Άσκηση 2

Δίνεται η

$$f(x) = \begin{cases} Cx^2 & , 0 < x < 3 \\ 0 & , \text{αλλού} \end{cases}$$

- 1) Βρείτε το C ώστε η f να είναι συνάρτηση πυκνότητας
- 2) Βρείτε την αθροιστική συνάρτηση, F

Απάντηση

1) Θα πρέπει $C \in \mathbb{R} : f(x) \geq 0, \forall x$ και $\int_{-\infty}^{+\infty} f(x) dx = 1$

Συνεπώς πρέπει :

$$Cx^2 \geq 0 \Rightarrow C \geq 0$$

και

$$\begin{aligned} \int_{-\infty}^{+\infty} f(x) dx = 1 &\Leftrightarrow \int_{-\infty}^0 f(x) dx + \int_0^3 f(x) dx + \int_3^{+\infty} f(x) dx = 1 \Leftrightarrow 0 + \int_0^3 f(x) dx + 0 = 1 \\ &\Leftrightarrow \int_0^3 Cx^2 dx = 1 \Leftrightarrow \left[C \frac{x^3}{3} \right]_0^3 = 1 \Rightarrow C = \frac{1}{9} > 0 \end{aligned}$$

2) Γνωρίζουμε πως :

$$F(x) = \int_{-\infty}^x f(z) dz$$

Διακρίνουμε περιπτώσεις :

$$\text{Αν } x < 0, F(x) = \int_{-\infty}^x f(z) dz = \int_{-\infty}^x 0 dz = 0$$

$$\text{Αν } 0 \leq x \leq 3, F(x) = \int_{-\infty}^x f(z) dz = \int_{-\infty}^0 f(z) dz + \int_0^x f(z) dz = 0 + \int_0^x \frac{z^2}{9} dz =$$

$$\left[\frac{z^3}{27} \right]_0^x = \frac{x^3}{27}$$

$$\text{Αν } x > 3, F(x) = \int_{-\infty}^x f(z)dz = \int_{-\infty}^0 f(z)dz + \int_0^3 f(z)dz + \int_3^x f(z)dz = 0 + \int_0^3 \frac{z^2}{9} dz + 0 =$$

$$\left[\frac{z^3}{27} \right]_0^3 = \left[\frac{x^3}{27} \right]_0^3 = \frac{3^3}{27} - 0 = 1$$

Συνεπώς η αθροιστική συνάρτηση είναι :

$$F(x) = \begin{cases} 0 & , x < 0 \\ \frac{x^3}{27} & , 0 \leq x \leq 3 \\ 1 & , x > 3 \end{cases}$$

Άσκηση 3

Έστω τυχαία μεταβλητή $X \sim \exp(1)$ με $g: R \rightarrow R$ $g(x) = a^x$ όπου $0 < a < e$. Βρείτε την αναμενόμενη τιμή της g ως προς την κατανομή της X . Δίνεται η pdf της εκθετικής κατανομής

$$f(x; \lambda) = \begin{cases} \lambda e^{-\lambda x} & , x \geq 0 \\ 0 & , x < 0 \end{cases}$$

Λύση

Έχουμε :

$$E(a^x) = \int_{-\infty}^{\infty} a^x f(x) dx = \int_{-\infty}^0 0 dx + \int_0^{\infty} a^x e^{-x} dx = - \int_0^{\infty} a^x (-e^{-x}) dx$$

$$= - \int_0^{\infty} a^x (e^{-x})' dx = -a^x e^{-x} \Big|_0^{\infty} + \int_0^{\infty} (a^x)' e^{-x} dx = - \left(\frac{a}{e} \right)^x \Big|_0^{\infty} + \int_0^{\infty} a^x (e^{-x}) dx$$

$$= - \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{a}{e} \right)^x + \left(\frac{a}{e} \right)^0 + \int_0^{\infty} a^x \ln a (e^{-x}) dx \stackrel{\text{Γιατί;}}{=} 1 + \ln a \int_0^{\infty} a^x e^{-x} dx = 1 + \ln a E(a^x)$$

$$E(a^x) = \frac{1}{1 - \ln a}$$